

Magyar irodalomtörténeti tárgyú előadások a budapesti Rádióban. 1936 ápr. 22. *Bessenyei György.* Belohorszky Ferenc előadása. — Ápr. 25. *Miért gyűlölte Balassi a selmecieket.* Szitnyai Zoltán elbeszélése. — Ápr. 27. Németh Béla: *Az árvízi hajós ifjúsága.* (Előadás br. Wesselényi Miklósról.) — Ápr. 30. Guillaume Arpád: *Szemelvények a Zrínyiász német fordításából.* — Május 1. Szabolcska László: *Beszélgetés Szabolcska Mihályról.* — Május 31. Dóczy Jenő: *Petőfi Arany. Jánoséknál.* — Somogyváry Gyula: *Petőfi lelke.* — Jún. 2. Voinovich Géza: *A Kisfaludy-Társaság és a világirodalmi klasszikusok meghonosítása.* — Jún. 6. *Most van a nap lemenőben.* Alkonyati képek. 1. Alföldi este. Hangjáték Gárdonyi Géza elbeszélése nyomán, írta Köpeczy-Boócz Lajos. — Jún. 12. Bikácsi László: *Egy tragikus magyar írónemzedék.* (Zilahy Károly és köre.) — Jún. 13. A Vörösmarty Irodalmi Társaság ünnepi estje a Szózat megírásának századik évfordulója alkalmából. Közvetítés az újpesti városházáról. Babits Mihály: *Vörösmarty és a Szózat.* — Jún. 14. Szirmay-Kalos Margit: *Décai Btró Mátyás.* — Jún. 17. Zalai-Fodor Gyula: *A női egyéniség az irodalomban.* — Jún. 20. Hevesi András: *Kármán József Pesten.* — Jún. 21. Ascher Oszkár: *A humoreszk mesterei.* — Jún. 23. Nagymihály Sándor: *Homok, Tömörkény, Móra.* — Jún. 26. Rozsnyay Kálmán: *Beszélő kövek. (Jókai és Petőfi lakásán.)* — Jún. 28. *Liliomfi.* Vigjáték dalokkal, zenével 3 felv. Írta: Szigligeti Ede. Mai színpadra átdolgozta: Emőd Tamás. — Júl. 1. Kerecsényi Dezső: *Erasmus és Magyarország.* — Júl. 8. Szacsvey Imre: *Emlékezés Tóth Edére és Reviczky Gyulára.* — Júl. 19. Szerb Antal: *Vörösmarty Mihály.* — Júl. 24. *Dayka Gábor Lőcsén.* Acsaády Károly elbeszélése. — Júl. 28. Vas István: *Eötvös József, a regényíró.* — Júl. 29. Zalai Fodor Gyula: *Vörösmarty két műszája.* — Júl. 30. Jónás Károly: *Petőfi és Görgey.* — Aug. 3. Illés Endre: *Csáth Géza emlékezete.* — *Ludas Matyi.* Hangjáték 7 képben. Fazekas Mihály elbeszélése nyomán írta Farkas Jenő. Személyek: Ludas Matyi; Anya; Julis; Döbrögi és Örzse; leány; menyecske; asszony; gazda; Pista és első, második, harmadik legény; hajdú. — Aug. 4. Mohácsi Jenő (német nyelven): *Buda's Tod.* (Buda halála.) — Rédey Tivadar: *Mikor a Nemzeti Színház 25 éves volt.* — Aug. 5. Trencsényi-Waldapfel Imre: *A régi kolozsvári önképzőkör.*

Irodalmi pályázat. A satumarei Kölcsey-kör (Románia) választmányára pályázatot hirdet két értekezésre: 1. *Kölcsey és a nyelvújítás.* Pályázhatnak romániai középiskolai tanulók vagy hasonló korú más foglalkozású magyar ifjak. Díj: 500 lej; határidő: 1936 okt. 15. — 2. *A mai erdélyi magyar regényirodalom ismertetése.* Pályázhatnak romániai magyar egyetemi hallgatók, vagy hasonló korú, más foglalkozású magyar ifjak. Díj: 1000 lej; határidő 1936 okt. 15. A pályaművek a Kölcsey-kör irod. szakosztálya elnökének, dr. Pirkner Ernőnek címére küldendők (Satu-Mare, Str. Olténia 3.)

Elhúnytak.

BARABAS ISTVÁN, ny. főtanító, a Vasvm. Tűzoltó-Szövetség tb. elnöke, szül. Széplakon (Sopron vm.) 1855 augusztus 18-án, megh. Szombathelyen 1936 június 17-én. — Az 1870-es években tárcákat és verseket írogatott a *Sopron* és a *Vasvm. Lapok* c. újságokba. Zeneszerzéssel is foglalkozott.

BATHORI FERENC, ny. f. keresk. isk. tanár, szül. Balkányban (Szabolcs vm.) 1860 május 8-án, megh. Szászrégenben 1936 júliusában. — 1896-ban lett a nagyváradai f. keresk. isk. tanára. Hosszabb időt töltött Párisban; a szünidőkben bejárta szinte egész Európát, Egyiptom és Palesztina egy részét. 1904 óta ötször utazott lapp földön. — Utirajzai, tárcái és fordításai nagyváradai és fõv. lapokban, valamint a *M. N. Múz. Népr. Ert.* és a *Földr. Közlem.* c. tud. folyóiratokban. — Munkái: *Keresztlevél*. Népszínmű 4 felv. Székesfehérvár, 1891. (Bemut. u. o., Lányi Ernõ zenéjével). — *Finn és lapp mesék*. Ford. Nagyvárad, 1911. — *Nagyváradtól Madridig*. U. o., 1912. — *Utazásaim a lappok földjén*. U. o., 1917.

BELITZKY GUSZTAV, ny. tanítókép. tanár, szül. Lőcsén 1864 február 23-án, megh. Budapesten 1936 július 5-én. Elõbb tanítóskodott, majd az iglói s végül a losonci tanítóképzõben mûködött. Szaklapokban megjelent pedagógiai dolgozatai mellett több napi- és hetilapnak munkatársa és levelezõje is volt.

BENEDEK SANDOR (kisbacsoni), felsõházi tag, a kir. közig. bíróság ny. másodelnõke, szül. Nagykállón 1854 szeptember 14-én, megh. Budapesten 1936 május 14-én. Közpályáját a debreceni pénzügyigazgatóságnál kezdte. 1897-ben a közig. bírósághoz került ítélebírónak. 1913-ban vallás- és közokt. államtitkár, 1914-ben pedig a közig. bíróság másodelnõke lett. Pénzügyi dolgozatokon kívül 1873—1884. szépirodalmi mûködését is kifejtett, nagyváradai, debreceni és fõvárosi lapokban. Fõleg humoros és satirikus cikkeket írt Bor Korsola és Suhogó álnéven. 1880—81. szerk. a *Debrecen—Nagyvárad* *Ertesítõt*.

CSINÁDI LAJOS, ny. nõiparisk. igazgató, megh. Budapesten 1936 júliusában 81 éves korában. Ő szervezte Sepsiszentgyörgyön az elsõ magyarországi nõi ipariskolát. Több irodalomtört. dolgozata is van; pl. sepsiszentgyörgyi nõiparisk. értes. (1904. Emlékezzünk Deák Ferencrõl), *Székely Nép* (1910: 39. sz. Széchenyi István).

CSUTAK VILMOS, a székely Mikó-kollégium és a Székely Nemz. Múzeum igazgatója, szül. Zágomban (Háromszék vm.) 1878-ban, megh. Sepsiszentgyörgyön (?) 1936 május 14-én. — Történetíró volt; megírta többek közt a székely Mikó-kollégium 1908/9. értesítõjében a kollégium történetét s a Péter-féle *Székelyföld* I. köt.-ben (1914) Háromszék vm. történetét.

ECSEDI ISTVAN, dr. phil., egyet. m. tanár, a Déry-Múzeum igazgatója, szül. Debrecenben 1885 szeptember 20-án, megh. u. o. 1936 május 19-én. Számos értekezése jelent meg az alföldi pásztor- és a tiszai halászeletrõl. Irodalomtört. dolgozatai: *Irodalomtört. Közlem.* (1911. Kazinczy Ferenc egy kiadatlan levele), *Debreceni Prot. Lap* (1912: 39/40. sz. Csokonai és a rézmet-szõ diákok). Fõbb munkái: *Karacs Ferenc térképíró élete és mûvei*. Debrecen, 1912. — *A Hortobágypuszta és élete*. U. o., 1914. — *Poros országútakon*. U. o., 1925. — *Hortobágyi pásztor- és betyárnóták*. U. o., 1927. — *Hortobágyi életképek*. U. o., 1927.

ERDÉLYI PÁL, dr. phil., c. egyet. rk. tanár, ny. egyet. könyvtárigazgató, szül. Sárospatakon 1864 február 12-én, megh. Budapesten 1936 május 5-én. — Erdélyi János, irodalomtörténész fia. Pályáját 1886-ban a M. N. Múzeum Orsz. Széchényi Könyvtárában kezdte, ahol legutóbb a kéziratári osztály élén állott. 1900—19. a kolozsvári egyet. könyvtár igazgatója volt, amelynek modern épülete az õ nevéhez fûzõdik. 1911—19. az Erdélyi Múzeum Egylet

főtitkári tisztségét is betöltötte. Első irodalmi kísérletei 1885/89. a *Komáromi Lapok*ban jelentek meg. 1893-ban a *Főv. Lapok* irodalmi rovatának vezetője és színi kritikusa lett. Azóta számos cikke jelent meg napi- és szaplalokban. — A Beöthy-féle képes irodalomtörténetbe is dolgozott. — Munkái: *A XVI—XVII. századi históriás énekek*. Klny. a M. Könyvszemléből. Bp., 1886. — *Fáy András élete és művei*. U. o., 1890. — *Balassa Bálint*. (Történelmi Életrajzok). U. o., 1899. — *Énekeskönyveink a XVI. és XVII. században*. Klny. a M. Könyvszemléből. U. o., 1899. — *Hidvégi gr. Mikó Imre emlékezete*. Kolozsvár, 1905. — *A Teleki-énekeskönyv*. Klny. az Erd. Múzeumból. U. o., 1907. — *Az erdélyi könyvtárakról*. U. o., 1912. — *Bódiss Jusztin*. Komárom, 1923. — *Jókai*. U. o., 1925. — Kiadta: Balassa Bálint leveleit (Irodalomtört. Közlem. 1899), és vál. költeményei (M. Ktár 186. sz. Bp., 1900), szemelvényeket atyja E. János kritikáiból és tanulmányaiból (Jeles írók Isk. Tára. 69. U. o., 1901), Vörösmarty Mihály Zalán futását (Jeles Írók Isk. Tára. 86. U. o., 1904), Barakonyi Ferenc költeményeit (Erd. Múzeum, 1907 és külön is Kolozsvár, 1907), a *M. Remekírók* Kuruc költészet c. kötetét (Bp., 1904) s teljesen sajtókészen áll Erdélyi János irodalmi hagyatéka és levelezése. Közreműködött az Endrődi-féle *M. költészet kincses háza* (Bp., 1895) c. antológia szerkesztésében.

ERŐDI-HARRACH BÉLA (1917-től ruttkai) dr., phil., udv. tan., ny. kir. tanker. főigazgató, a Petőfi Társ. r. tagja, szül. Szászrégenben (Maros-Torda vm.) 1846 április 19-én, megh. Budapesten 1936 május 6-án. 1868/70. Törökországban élt s Kisásziában, Egyiptomban, Görögországban, Albániában és Bulgáriában is megfordult. Ez időben a *Hazánk* c. lap levelezője volt. Hazatérve egy ideig Rákosi Jenő *Reformjánál* hírlapíróskodott, majd 1872. a tanári pályára lépett. Egy ideig a bpi VIII. ker. közs. főreálisk. tanára volt, majd 1882-ben a fiemei áll. gimn. igazgatója s 1884-ben az ottani áll. tanintézetek tanfelügyelője lett. 1888 végén Kolozsvárra került tanker. főigazgatónak, de már 1890 júliusában Budapestre hozták a Ferenc József nevelőintézet élére. 1892—1918. a bpi tankerület főigazgatója volt. Az Erődi-Harrach kettős családnevet 1917. vette fel. 1874—82. a M. Földr. Társ. titkára volt. — Cikkei, eredeti és ford. versei 1864 óta jelentek kül. heti és napilapokban. Főleg török, persa, újgörög és bolgár nyelvből fordított sokat. — Főbb munkái: *Keleti gyöngyök*. Pest, 1871. — *Hafiz dalai*. Ford. U. o., 1872/3. (2 köt.) — *Török mozaik*. Bp., 1875. — *Leila ile Medsun*. Bagdadi Fuzuli költői beszélye. U. o., 1875. — *A m. nemz. irodalom története*. U. o., 1876. — *Olvasókönyv a m. irodalomtört. oktatásához*. U. o., 1876. — *Költészettan*. Isk. és magánhaszn. U. o., 1878. — *A fáraók országában*. Klny. a Földr. Közlem.-ből. U. o., 1888. (Új kiad. U. o., 1897. Utóbbinak 2. kiadása. U. o., 1910.) — *Füldosztó Feridun*. Írta Firduszi. Ford. Kolozsvár, 1889. — *Szádi Gulisztán-ja, vagy Rózsáskert*. U. o., 1889. — *Zál és Rudabe*. Írta Firduszi. Ford. U. o., 1890. — *A Balkán-félszigeti népek költészetéből*. (Olosó Kt. 316.) Bp., 1892. (Új kiad. Olosó Kt. 844/5. U. o., 1898). — *Utazásom Szicília és Málta szigetén*. U. o., 1895. — *A Szentföldön*. U. o., 1898. (2. kiad. U. o., 1908). — *Grazia fia*. Írta Albini Bisi. Ford. U. o., 1903. — *Horvát-Szlavonország*. Klny. a György Aladár-féle A Föld és népei V. köt.-ből. U. o., 1905. — Kiadta Mikes Kelemen vál. törökorsz. leveleit (Jeles Írók Isk. Tára. 17. U. o., 1882., 2. kiad. U. o., 1910) és összes leveleit (M. Remekírók. 5. U. o., 1906) s részt vett Mikes leveleinek 1906. é. emlékkiadása szerkesztésében.

GAAL MÓZES, ny. kir. tanker. főigazgató, szül. Baróton (Háromszék vm.) 1863 augusztus 2-án, megh. Budapesten 1936 július 12-én. — 1889—1907-ig a pozsonyi kir. kat. főgimn. tanára, 1907—1918-ig a bpi tisztviselő-telepi gimn. igazgatója volt; ekkor kinevezték a budapest-vidéki tankerület kir. főigazgatójává. 1917-ben elnöke lett a Középkisk. Tanáregyesületnek. Irodalmi működését az *Ország-Világnál* kezdette, amelynek egyetemi hallgató korában két évig s. szerkesztője volt. Sok verse, elbeszélése, cikke és ifj. műve jelent meg a *Nyugatmagyarorsz. Híradó*-ban s a bpi napi- és hetilapokban. 1914 júl. óta *Az Én Újságom* c. gyermeklap szerkesztője volt. János vitéz vagy a hűség próbája c. Petőfi után írt tündérrégéjét 1902. I. 16. mutatta be a bpi Gyermekszính. — Munkái: *Az utolsó lantos*. Regényes korrajz. (Szüneti Kt. 1—2. sz.) Bp., 1886. (2. füz., 2. kiad. U. o., 1904.) — *Hogyan lett a százsz menyecskeből magyar asszony?* (M. Mesemondó. 15.) U. o., 1887. — *Kujak András keleti utazása*. Az ifj. szám. U. o., 1888. (2. kiad. U. o., 1900.) — *Luca napján*. Vigj. 1 felv. (Ifj. Szính. 3.) Pozsony—Bp., 1888. (2. kiad. U. o., 1893. Új kiad. Bp., 1905.) — *A majálisi elnök*. Vigj. 1 felv. (Ifj. Szính. 4.) U. o., 1888. (2. kiad. U. o., 1893. Új kiad. Bp., 1905.) — *A kegyenc*. Színmű 2 felv. (Ifj. Szính. 5.) U. o., 1888. (2. kiad. U. o., 1893. Új kiad. Bp., 1905.) — *A javíthatatlan*. Színmű 2 felv. (Ifj. Szính. 6.) U. o., 1888. (2. kiad. U. o., 1893. Új kiad. Bp., 1905.) — *Loco*. (Monológok. 10.) Bp., 1888. (Új kiad. U. o., [1921.]) — *Költemények*. (Egyet. Kt. 25.) Győr, 1889. — *Virág Palkó*. Ifj. elb. Bp., 1890. (2. kiad. U. o., 1900.) — *A kompanisták viselt dolgai*. Diák tréfák. Pozsony, 1890. (2. kiad. U. o., 1900.) — *Markó Pista fordulása*. Verses elb. (M. Mesemondó. 38.) Bp., 1890. — *Arany tanácsok*. Verssekben. (Históriák, Nóták. 100.) U. o., 1890. (Névtelenül). — *Felvidéki nóták*. (Históriák, Nóták. 101.) U. o., 1890. (Új kiad. U. o. [1921]). — *A m. nemzet története*. A népkisk. V—VI. o. szám. Pozsony—Bp., 1891. (Új kiad. Bp., é. n.) — *Nagy diákok*. Az ifj. szám. Pozsony—Bp., 1891. — *Szonái két apródja*. Tört. elb. (Hazafias Kt. 1.) U. o., 1892. (2. kiad. U. o., 1906.) — *Zoard jóslata*. Elb. (Hazaf. Kt. 2.) U. o., 1892. (2. kiad. U. o., 1906.) — *Egy plajbász története*. (Kis Kt. 3.) Máramarosziget, 1892. (2. kiad. Bp., 1908.) — *Két falusi történet*. (Kis Kt. 7.) M.-sziget, 1892. (Új kiad. Falusi történetek c. Bp., 1904., 2. kiad. U. o., 1908 és 1929). — *Egy krajcár története*. M.-sziget, 1892. — *Három falusi történet* U. o., 1892. — *Keli Ferkó bujdosása*. Verses elb. (M. Mesemondó. 60.) Bp., 1892. — *Emléklapok a M. Orsz. Középkisk. Tanáregyes. 1892. közgyűlése alkalm.* Szerk. Pirchala Imre- és Wagner Lajossal. Pozsony, 1892. — *Magyarország története*. Középkisk. alsó o. és polg. fiúisk. szám. Helmár Ágosttal. U. o., 1892. (4. bőv. kiad. 2 köt. Bp., 1900/1.). — *Magyarország története*. Polg. leányisk. szám. Ugyanazzal. U. o., 1892. (Új kiad. átdolg. Belle Ferenc. Bp., 1906.). — *Az osztrák-m. monarchia politikai földrajza és Magyarország rövid politikai földrajza*. A Gaál—Helmár-féle tankönyvből. U. o., 1892. — *A Pergát Pista szerencséje*. Versbe szedte Mózes diák. (M. Mesemondó. 67.) Bp., 1893. — *Az „úrjfi”*. (Kis Kt. 10.) M.-sziget, 1893. (Új kiad. Bp., 1904., 2. kiad. U. o. 1908. Újabb kiad. Kis Kt. 203. sz. U. o., 1929.) — *Sebős*. (Kis Kt. 21.) M.-sziget, 1893. — *A vezér bosszúja*. (Hazafias Kt. 3.) Pozsony, 1893. (2. kiad. Bp., 1906.) — *Kupa, a pogány vezér*. (Hazaf. Kt. 4.) U. o., 1893. (2. kiad. Bp., 1906.) — *Vitézi becsület*. (Hazaf. Kt. 5.) U. o., 1893. (2. kiad. Bp., 1906.) — *Both bajnok ár-*

rdja. (Hazaf. Kt. 11.) U. o., 1894. (2. kiad. Bp., 1906). — *A kereszténység hőse*. (Hazaf. Kt. 12.) U. o., 1894. (2. kiad. Bp., 1906). — *A prágai rab*. (Hazaf. Kt. 13.) U. o., 1894. (2. kiad. Bp., 1906). — *A furjangos diák*. (Hazaf. Kt. 14.) U. o., 1894. (2. kiad. Bp., 1906). — *A király szeme*. (Hazaf. Kt. 15.) U. o., 1894. (2. kiad. Bp., 1906). — *Vitézség és haza*. (Hazaf. Kt. I. köt.) U. o., 1894. (2. kiad. Bp., 1906). — *A Jedikula rabja*. (Hazaf. Kt. 21.) U. o., 1895. (2. kiad. Bp., 1906). — *A vitéz szász*. (Hazaf. Kt. 22.) U. o., 1895. (2. kiad. Bp., 1906). — *Dacó uram szamara*. (Hazaf. Kt. 23.) U. o., 1895. (2. kiad. Bp., 1906). — *A utolsó próba*. (Hazaf. Kt. 24.) U. o., 1895. (2. kiad. Bp., 1906). — *A koldus herceg*. (Hazaf. Kt. 25.) U. o., 1895. (2. kiad. Bp., 1906). — *A fekete ember*. (Hazaf. Kt. 26.) U. o., 1895. (2. kiad. Bp., 1906). — *Aki bírja marja*. (Hazaf. Kt. 27.) U. o., 1895. (2. kiad. Bp., 1906). — *A murányi tolvaj-csorda*. (Hazaf. Kt. 28.) U. o., 1895. (2. kiad. Bp., 1906). — *Menyhért uram*. (Hazaf. Kt. 29.) U. o., 1895. (2. kiad. Bp., 1906). — *Ferhát aga kincse*. (Hazaf. Kt. 30.) U. o., 1895. (2. kiad. Bp., 1906). — *Hunyadiak*. Tört. elbek. (Hazaf. Kt. II. köt.) U. o., 1895. (2. kiad. Bp., 1906). — *Siralmas Erdély*. Hazaf. Kt. V. köt.) U. o., 1895. (2. kiad. Bp., 1906). — *Nehéz idő*. (Hazaf. Kt. VI. köt.) U. o., 1895. (2. kiad. Bp., 1906 és Piros könyvek. 24/6. k. U. o. é. n.). — *Mindent a hazáért*. (Filléres Kt. 21/3.) Bp., 1895. — *Csontos Szigfrid és a Nibelungok*. (Vasárnapi Kt. IV:1.) U. o., 1895. (4. kiad. U. o., 1897). — *Kisebbségek történetek*. (Az Athenaeum Olvasótára. III:19.) U. o., 1895. — *Regék és mesék*. Irta Karády Ignác. Grimm meséinek felh. átdolg. 3. kiad. U. o., 1895. — *Berni Detre, az Amelungok hőse*. (Vasárnapi Kt. IV:2.) U. o., 1896. — *A m. irodalom története*. (Egyetemes Ismeretek Tára. 3.) Pozsony, 1896. — *Diák-figurák*. Az ifj. szám. Bp., 1897. — *A legkisebb leány*. Reg. U. o., 1897. (Új kiad. U. o., 1905., 4. kiad. U. o., 1921). — *M. nők*. U. o., 1897. (5. kiad. U. o., 1914). — *Robinson Crusoe. Élete és viszontagságai*. Irta Daniel Defoe. 7. kiad. átdolg. U. o., 1897. (és 8. díszkiad. U. o., 1897., 9. kiad. U. o., 1922.) — *Dardentov Clovis*. Irta Jules Verne. Ford. U. o., 1897. — *A úszó sziget*. Irta u. a. Ford. U. o., 1897. — *1898. márc. 15-e és ápr. 11-e*. Pozsony, 1898. — *A Karaffa becsülete*. (Hazaf. Kt. 34.) U. o., 1898. — *A renegát*. (Hazaf. Kt. 35.) U. o., 1898. — *Egy m. testőrifjú*. (Hazaf. Kt. 36.) U. o., 1898. — *Az urasági inas*. (Hazaf. Kt. 37.) U. o., 1898. — *Skrobanyek úr*. (Hazaf. Kt. 38.) U. o., 1898. — *A császár ígérete*. (Hazaf. Kt. 39.) U. o., 1898. — *Herr von Kecskeméti*. (Hazaf. Kt. 40.) U. o., 1898. — *Német világ Magyarországon*. Tört. elbek. (Hazaf. Kt. VIII. köt.) U. o., 1898. — *Balassa vitéz*. (Fill. Kt. 48/50.) Bp., 1898. (4. kiad. U. o., [1932]). — *Görög hősök története*. Irta Niebuhr. Ford. (Mesekönyvecske. 3.) U. o., 1898. — *Nemzetünk nagy költői*. Pozsony, 1898/900. (13 füz., az 1–3. füz. 2. kiad. Bp., 1905). — *A kard és lant hőse*. Reg. tört. az ifj. szám. Bp., 1898. — *A koldusvezető*. (Jó Könyvek az Ifj. Szám. 8.) U. o., 1898. (Új kiad. Fill. Kt. 95. U. o., 1901. 2. kiad. U. o., 1907. Újabb kiad. Az Én Újságom könyvei. U. o., [1927.]). — *Csalavér róka többrendbeli csalafintáságai*. [Goethe nyomán] 2. kiad. U. o., 1898. — *Répa-csősz az óriás*. 5 mese Musaeus után. 2. kiad. U. o., 1898. — *Ifjabb Ilurkás Márton viszontagságai a székesfővárosban*. Pozsony, [1898]. — *A m. irod. története főbb vonásokban*. (Tudom. Zsbkt. 4.) U. o., 1898. (5. kiad. Bp., [1922.]). — *A francia zászló*. Irta Jules Verne. Ford. Bp., 1898. — *A Cynthia hajótöröttjei*. Irta u. a. és André Laurie.

Ford. U. o., 1898. — *Hogyan boldogulunk?* Matheus nyomán. (Közhasznú Csáládi Kt. 32/3.) U. o., 1899. (Új kiad. A boldogulás könyve c. U. o., [1927].) — *II. József császár mint uralkodó és ember.* (Történeti Kt. 13.) U. o., 1899. — *I. Rákóczi Ferencné, Zrinyi Ilona.* (Tört. Kt. 16.) U. o., 1899. — *Sz. László m. király élete.* 2. kiad. (Tört. Kt. 24.) U. o., 1899. (Az I. kiad. Toldy Lászlótól.) — *Széchenyi István gr. vagy Magyarország ujjászületése.* (Tört. Kt. 25.) U. o., 1899. — *Sz. István, az első m. király.* 2. kiad. (Tört. Kt. 26.) U. o., 1899. (Az I. kiad. Aldor Imrétől.) — *Cortez Hernando Mexikó meghódítója.* Irta Diaz Bernal. Átdolg. (Tört. Kt. 86.) U. o., 1899. — *Petőfi Sándor élete.* (Tört. Kt. 88.) U. o., 1899. — *Kis m. nyelvtan.* (Tudom. Zsebk. 11.) Pozsony, 1899. (2. kiad. Bp., é. n.) — *Kis m. stilisztika.* (Tudom. Zsebk. 12.) U. o. 1899. — *Kis m. retorika.* (Tudom. Zsebk. 13.) U. o., 1899. (2. kiad. Bp., é. n.) — *Kis m. poétika.* (Tudom. Zsebk. 22.) U. o., 1899. (2. kiad. Bp., 1907. 3. kiad. U. o., [1922].) — *A bundák hazája.* Irta Jules Verne. Ford. Bp., 1899. (3. kiad. U. o., [1923].) — *A jéguszfínx.* Irta u. a. Ford. U. o., 1899. — *Utazás a holdba.* Irta u. a. Ford. 3. kiad. U. o., 1899. (A régebb kiadások más fordításban! 6. kiad. U. o., [1925].) — *Utazás a Hold körül.* Irta u. a. Ford. 3. kiad. U. o., 1899. (A régebb kiadások más fordításban! 5. kiad. U. o., [1923].) — *Három székeley fiú.* (Fill. Kt. 82.) U. o., 1900. (2. kiad. U. o., é. n. Új kiad. Az En Újságom könyvei. U. o., [1933].) — *A vasember.* (Fill. Kt. 86/8.) U. o., 1900. (3. kiad. U. o., 1912.) — *Víg elbeszélések.* (Kis Kt. 25.) U. o., 1900. — *M. hősök és királyok.* (Mesekönyvecske. 5/6., 10., 12/3.) U. o., 1900/12. (5 köt.) — *Hún és m. mondák.* U. o., 1900. (4. kiad. U. o., [1930].) — *Árpád utódai.* A vezérek korának története. (Tört. Kt. 89.) U. o., 1900. — *Kenyér és becsület.* Reg. az ifj. szám. U. o., 1900. (4. kiad. U. o., [1928].) — *A m. helyestrás törvényei.* (Tudom. Zsebk. 45.) Pozsony, 1900. — *M. királymondák.* Bp., 1900. — *A szeretet.* Elb. felserdült leányok rész. U. o., 1900. (3. kiad. U. o., [1914].) — *Szocialista világ.* Megálmodott történet Richter után. U. o., 1900. — *Az Orinococon fölfelé.* Irta Jules Verne. Ford. U. o., 1900. — *Világtörténet.* A polg. fiúisk. szám. Irta Ribáry Ferenc. A 7. kiad.-t sajtó alá rendezte. U. o., (1900). — *Aranyos kód.* (Elbek.) U. o., 1901. — *Bem apó és a székeleyek.* (Fill. Kt. 102.) U. o., 1901. — *Bethlen Gábor és kora.* 2. kiad. (Tört. Kt. 30.) U. o., 1901. (Első kiad. Aldor Imrétől: Erdély aranykora.) — *Deák Ferenc.* (Tört. Kt. 58.) U. o., 1901. — *Magyarország művelődésének állapota.* 2. kiad. (Tört. Kt. 34.) U. o., 1901. (Első kiad. Toldy Lászlótól.) — *M. nyelvtan.* A középisk. I. és II. o. szám. U. o., 1901/2. — *M. olvasókönyv.* A középisk. I—III. o. szám. U. o., 1901/3. (3 köt.) — *Második Rákóczi Ferenc.* Irta Jósika Miklós. Az ifj. szám. átdolg. U. o., 1901. — *A pincszoba világa.* (Munkásfüzetek. I : 2.) U. o., 1901. — *Már késő.* (Munkásfüzetek. I : 7.) U. o., 1901. — *Különös végrendelet.* Irta Jules Verne. Ford. U. o., 1901. — *A legnagyobb magyar.* (Hazaf. Kt. 41.) U. o., 1902. — *Távol a hazától.* (Hazaf. Kt. 42.) U. o., 1902. — *A „Haza bölcse“.* (Hazaf. Kt. 43.) U. o., 1902. — *Véres napok.* (Hazaf. Kt. 44.) U. o., 1902. — *Bem hadseregében.* (Hazaf. Kt. 45.) U. o., 1902. — *Ezeréves multunkból.* (Hazaf. Kt. 46/50.) U. o., 1902. (5 füz.) *A vasember fia.* Tört. elb. (Fill. Kt. 133/5.) U. o., 1902. — *Hún utódok és az avar birodalom története.* (Tört. Kt. 23.) 2. kiad. U. o., 1902. (Az I. kiad. Aldor Imrétől.) — *Hűségés mind a strig.* Mikes naplója. Tört. elb. U. o., 1902. — *Komédiás Palkó. Vasárnapi emlékek.* 2. elb. U. o., 1902. — *Pompéji*

pusztulása. Irta Bulwer. Átdolg. Bp., 1902. (Új kiad. U. o., 1930.) — *A Claudiusok.* Reg. írta Ernst Eckstein. Átdolg. U. o., 1903. (2 köt.) — *A három kenyeres pajtás.* Ifj. reg. U. o., 1903. (3. kiad. U. o., 1922.) — *Híúság.* (Egyet. Regtár. XXI : 15/6.) U. o., 1903. (2 köt.) — *A kegyelemkenyér.* Reg. az ifj. szám. U. o., 1903. — *Két diák levelezése.* U. o., 1903. — *Münchhausen ... báró csodálatos kalandjai.* Az ifj. szám. átdolg. U. o., (1903). (Új kiad. u. o., [1926].) — *Rendszeres m. nyelvtan.* Középkisk. III. o. szám. U. o., 1903. — *Anna.* Reg. U. o., 1904. (2. kiad. U. o., 1906, Új kiad. U. o., 1928.) — *Burkus.* Reg. az ifj. sz. U. o., 1904. — *Uarda.* Tört. reg. Irta Georg Ebers. Az ifj. szám. átdolg. U. o., 1904. (2 köt.) — *Világtörténelem.* A polg. és f. leányisk. szám. Irta Ribáry Ferenc. Az 5. kiad.-t sajtó alá rendezte. U. o., 1905. — *Anyai szív.* Reg. U. o., 1906. (2. kiad. u. a. [1920].); 4. kiad. U. o., 1921.) — *A szurtos kis inasról és egyéb elbek.* (Fill. Kt. 218.) U. o., 1905. — *Nótás Katka. Rongyos Miska története.* U. o., 1906. (3. kiad. U. o., 1924.) — *Marci.* Tört. egy falusi fiúról. Spyri nyomán. U. o., 1907. *Hún és m. mondák.* (Uránia, Népszerű Felfolvasások. 95.) U. o., 1909. — *A jövő iskolája.* Elmékedések. U. o., 1909. — *Szociális levelek.* (Néptanítók Kta. 38.) U. o., 1909. — *A m. nemzeti irodalom története.* Középkisk. szám. Irta Szántó Kálmán. Az 5. kiadást szerzővel átdolg. U. o., 1910. — *Mesék a legnagyobb magyarról.* U. o., 1910. (2. kiad. U. o., 1912.) — *Huszonöt év.* A tisztviselőtelep története. U. o., 1911. — *Napoleon, a hadvezér, az uralkodó és az ember.* U. o., 1911. — *Mókus.* Komoly tört. egy mókusfiúról. U. o., 1912. — *Egy kis diák naplójából.* U. o., 1913. — *Porcellán kisasszony.* Falusi tört. (Fill. Kt. 334/6.) U. o., [1913]. és külön is. — *Don Quijote.* Irta Miguel Cervantes. Ford. Győry Vilmos. Sajtó alá rendezte. (Az Érdekes Ujs. Ifj. Kta.) U. o., 1915. — *Robinson Crusoe.* Irta De Foe. Ford. Győry Vilmos. Sajtó alá rendezte (Az Érdekes Ujs. Ifj. Kta.) U. o., 1915. — *Mesekönyv.* Irta Győry Vilmos. A 4. kiadást sajtó alá rend. U. o., 1917. — *Bőrharsnya.* Irta Fenimore Cooper. A 4. kiad.-t átdolg. U. o., [1918]. — *Az útmutató.* Irta u. a. A 3. kiad.-t átdolg. U. o., [1918]. — *A radfogó.* Irta u. a. Vachott Sándorné ford. nyomán átdolg. U. o., [1918]. — *Az utolsó mohikán.* Irta u. a. A 4. kiad.-t átdolg. U. o., [1919]. — *A kis doktor.* Reg. fiatal leányok szám. U. o., [1921]. — *Grimm meséi.* Kiszemelte és ford. U. o., 1922. — *Hamsom Tamás, a repülő.* Kurt Matull nyomán. U. o., 1922. — *A kalocsai fiú.* U. o., [1922]. — *A cserkésző.* Ferry elb. nyomán. U. o., 1924. — *A fekete apostol.* Egy néger fiú tört. U. o., 1924. — *Gripp.* Irta N. F. Cronstedt. Átdolg. U. o., 1924. — *Hőfeherke és a hét törpe és más mesék.* Grimm-testvérek nyomán kiválogatta. U. o. 1925. — *Napsugár.* Reg. fiatal leányok szám. U. o., [1925]. — *A kenyér.* Reg. fiatal leányok szám. U. o., [1926]. — *Akik külön világban élnek.* (Százszorszép Könyvek.) U. o., [1926]. (Egy évben két kiadást ért.) — *Suli viselt dolgai.* U. o., 1926. (2 köt.) — *Futri Kata.* Klementine Helm nyomán. U. o., 1927. — *A királyfi játéka.* Mesék. U. o., [1928]. — *Achilles haragja.* (Hősök regéje. 1.) U. o., 1928. — *A bujdosó király.* (Hősök regéje. 2.) U. o., 1928. — *Muki és Bubó kalandjai az őserdőtől a garázsig.* U. o., [1929]. — *Vasárnapi emlékek.* (Az En Ujs. Könyvei.) U. o., 1929. (Új kiad. U. o., [1932].) — *Emlékezés Benedek Elekre.* Klny. a Cegléd és Környékéből. Cegléd, 1930. — *Nonni.* John Svenson elb. nyomán. (Az En Ujs. Könyvei.) Bp., [1930].

— *A mesebeli herceg.* (Az *En Ujs.* Könyvei.) U. o., 1930. — *Józsi bá' házasodik.* Csengő rímekbe szedte. (M. Mesemondó. 72.) U. o., é. n. — *Furcsa história.* Csengő versekben (M. Mesemondó. 77.) U. o., é. n. — *Kántor uram profécija.* (Verses elb.) (M. Mesemondó. 89.) U. o., é. n. — *Gyöngy élet a katonalét.* (Verses elb.) (M. Mesemondó. 93.) U. o., é. n. — *A legigazabb magyar, vagy Zrínyi Miklósnak, a hősnak históriája.* (M. Mesemondó. 94.) — *Dósa György.* Verses krónika. (M. Mesemondó. 100.) U. o., é. n. (Mózes diák álnéven.) — *II. Rákóczi Ferenc.* Versbe szedte. (M. Mesemondó. 103.) U. o., é. n. — *Szurkos Nagy Gergely, a bank próféta.* (M. Mesemondó. 106.) U. o., é. n. — *A kitagadott apa.* (M. Mesemondó. 107.) U. o., é. n. — *Az asztal megszökött.* (M. Mesemondó. 113.) (Mózes diák álnéven.) U. o., é. n. — *A rákosi bakter.* Versbe szedte. (M. Mesemondó. 115.) U. o., é. n. — *Megölte a más baja.* Versbe szedte Mózes diák. (M. Mesemondó. 116.) U. o., é. n. — *Az apagyilkos.* (M. Mesemondó. 127.) U. o., é. n. — *Aki a jég hátán is megél.* (M. Mesemondó. 133.) U. o., é. n. — *A ropogós cipő.* (M. Mesemondó. 135.) U. o., é. n. — *Egy szekér széna.* (M. Mesemondó. 142.) U. o., é. n. — *A virrasztó.* (M. Mesemondó. 153.) U. o., é. n. — *Apró történetek.* Elbek. U. o., é. n. — *Világrevő húnok viest dolgairól.* (Jó Könyvek a M. Nép Szám. 56.) U. o., é. n. — *Thonuzdoba pogány vezér hősi halála.* Jókai Mór után. (Jó Könyvek stb. 60.) U. o., é. n. — *Etele királyról, húnoknak uráról.* (Jó Könyvek stb. 61.) U. o., é. n. — *Az ígért földje, vagy a szocializmus diadala a nép között.* (Jó Könyvek stb. 62.) U. o., é. n. — *Buda halála és az Isten kardjának rettenetes útja.* (Jó Könyvek stb. 65.) U. o., é. n. — *Etele király dicsősége és halála.* (Jó Könyvek stb. 70.) — *Ildikó csatája és a hadak útja.* (Jó könyvek stb. 75.) U. o., é. n. — *A tajtékpipa, vagy hogyan szokott le Marci a dohányzásról.* (Históriák, Nóták. 149.) U. o., é. n. — *A holt betű néha élő igazság, vagy Szabó András szerencséje.* U. o., é. n. — *Tell Vilmos és a svájci szabadsághősök.* Tört. elb. 2. kiad. Sajtó alá rend. U. o., é. n. — *Simonék romlása.* (Legjobb Olvasmányok. 9.) U. o., é. n. — *Szász Julis aranyórája.* (Legjobb Olvasmányok. 10.) U. o., é. n. — *A hideg tüzhely.* (Legjobb Olvasmányok. 13.) U. o., é. n. — *A százkezü Erzsé és más tanulságos történetek.* (Mulattató és hasznos olvasmányok a M. Nép Szám. 75.) U. o., é. n. — *Hogyan trjünk?* (Közhasznú Kt. 91/2.) U. o., é. n. — *Hogyan fogalmazzunk?* (Köz. Kt. 93/4.) U. o., é. n. — *A költészetéről.* (Köz. Kt. 95/100.) U. o., é. n. (3 köt.) — *A Kis Könyvtár* c. ifj. vállalatban kiadta Czuczor Gergely, Garay János és Vörösmarty Mihály vál. költeményeit.

KAPOSY ISTVÁN, ny. f. keresk. isk. tanár, szül. Szántón (Tolna vm.) 1852-ben, megh. Szombathelyen 1936 május 30-án. Szépirodalmi dolgozatai vidéki lapokban.

KENEDY A. ISTVÁN, volt tengerészkapitány, megh. Pécsen 1936 április 15-én (temetés napja). — Munkája: *Hűz én a tengeren.* Pécs. [1933.]

KUSZKÓ ISTVÁN (felsőbblyai), ny. m. kir. mértékhitelítő főfelügyelő, szül. Felsőbányán 1860 augusztus 1-én, megh. Budapesten 1936 július 14-én (temetés napja). Mint erdészeti hivatalnok került Kolozsvárra, ahol egyúttal Bartha Miklós *Ellenzék* c. lapjának b. munkatársa is volt. A hírlapírástól 1904 decemberében vált meg, amikor átvette a mértékhitelítő hivatal veze-

tését. Tárcaikon kívül turisztikai, erdészeti és sportcikkeket is írt. 1891-ben megalapította Kolozsvárt az Erdélyrészi Orsz. Ereklémúzeumot s megindította az 1848/9. évi szabadságharc orosz emlékeit tárgyaló *Történeti Lapok*-at, amelyet 1898-ig szerkesztett.

LACZEK GYULA, c. kanonok, ny. gimn. hittanár, szül. Rimaszombatban (Gömör vm.) 1861 március 6-án, megh. Losoncon (?) 1936 júniusában. — Történeti és egyházipolitikai cikkeken kívül több útirajzot írt a *Losonc és Vidéké*-be, amelyek Szinnyei szerint különnyomatokban is megjelentek. — Petrik említette munkája: *Szentföldi utam*. Losonc, 1902.

LAZAR ISTVAN (JANOS), a Petőfi Társ. r. tagja, szül. Gyergyószentmiklóson 1881-ben, megh. Budapesten 1936 májusában. — Ősi ref. erdélyi családból származott. Szülők: L. Antal, Bene Judit. A gimnáziumot Székelyudvarhelyen, a jogot Budapesten elvégezvén, egy ideig az államrendőrség kötelékében szolgált, majd kizárólag az irodalomból élt. 1923-ban lett a Petőfi Társ. r. tagja. Versei, elbeszélései és regényei: *B. Napló* (1905/6), *A Polgár* (1908), *Közbiztonság* (1908/12), *Népszava* (1908/14), *B. Hírl.* (1910/18; 1911 : 255/64. sz. Sátán. Reg.; 1912 : 19/53. sz. Betulia virága. Reg.; 96/101. sz. Safira; 1913 : 96/114. sz. Hágár; 1914 : 209/31. sz. Sámson; 1915 : 15/7. sz. A rög, I. díjat nyert a temesv. Arany János Társ.-tól; 127/67. sz. Eszter; 1917 : 120/33. sz. Dániel) *Magyarország* (1910/4, 18), *P. Napló* (1912/6), *Tolnai Világlapja* (1912/5), *P. Hírl.* (1913, 16/7, 19), *Világ* (1913/4), *A Cél* (1914/5), *Élet* (1914/5), *Új Idők* (1915/6), *Az Újság* (1916/7), *M. Figyelő* (1916), stb. — Munkái: *Dalok egy aranyhajú leányról és egyéb költemények*. Bp., 1903. — *Híres földön, székely földön... A villám*. Csikországi verses monológ. U. o., 1906. (Klny. a következő verses kötetéből.) — *Híres földön, székely földön*. Költemények. U. o., 1906. — *Jézus*. Verses dráma. Hol? 1908. — *Betulia virága*. Reg. az asszir-babilon korból. Bp., 1912. (2. kiad. U. o., 1921. Ciura Sándor rumén fordítása a *Cosinceana* c. folyóiratban és könyvalakban is: Szászváros 1913). — *A kékhajú fantom*. Detektív tört. U. o., 1915. (Új kiad. Legjobb Könyvek. 138. U. o., 1926.) — *Eszter*. Napkel. tört. U. o., 1915. (Új kiad. Legjobb könyvek 69. U. o., [1920] és Tolnai Regényta. U. o., 1923). — *Hágár*. Napkeleti tört. Nagyvárad, 1915. — *A fekete grófné*. Reg. Bp., [1917]. (3. kiad. U. o., [1918]). — *Dániel*. Napkel. tört. U. o., 1917. — *A levélszékerevény*. U. o., [1918]. — *A papagály*. U. o., [1918]. — *Ruth*. Napkel. tört. U. o., [1918]. — *Erdély*. Novellák. U. o., 1920. — *Kémelek csatája*. (Legjobb Könyvek. 77.) U. o., [1920]. — *Koppány. Fekete csillag. A két szempár*. U. o., [1920]. — *Sámson*. Napkel. tört. U. o., [1920]. (Új kiad. Legjobb Könyvek. 121. U. o., 1924.) — *A vörös számum*. Reg. U. o., 1920. — *A nap lelke*, Reg. U. o., 1921. — *A fekete malac*. Novellák. U. o., [1922]. — *A fekete lilium*. (Tolnai Regényta.) U. o., 1924. — *Krisztus*. Napkel. tört. 1—2. kiad. U. o., 1924. — *A múmia*. Fantasztikus reg. U. o., 1925. — *Istenek harca*. Reg. U. o., [1925]. — *A Nilus rózsája*. (M. Író mesterek) U. o., 1926. — *Paula*. (Tolnai Regényta.) U. o., 1926. — *Aranykapuk városa*. U. o., [1927]. — *A sárga leány*. (Viktória Könyvek. 1.) U. o., 1929. — *Szent Gellért*. Ósmagyar reg. 1—2. kiad. U. o., 1930. — *Omlik az udvarház*. Erdélyi emlékek. (M. Író mesterek). U. o., [1933]. — *Humor és Magor*. Napkel. tört. U. o., é. n. — Ványi és Révai n. lexikona még a következő műveit is felsorolja, de ezek sem bibliográfiákban, sem a N. Múzeum katalógusában nem szerepelnek: Vihar.

Reg. (1910), És ne vigy minket a kísértésbe (Révainál kísértetbe.) Reg. (1911). A sárga csillag. Reg. (1911), A haramia (1912), Örök láng (Révainál: lány!) (1913), Titánok (1927). — Filmesítései: A papagáj (Bemut. bpi Mozgóképtothon, 1918 I. 15); A szerető. Bródy Sándor drámája nyomán (bem. u. o. 1918 IX. 16).

LENKEI GUSZTAV, hírlapíró, szül. Szereden (Pozsony vm.) 1872 február 16-án, megh. Budapesten 1936 július 27-én. — 1896-ban a *M. Hírl.* h. munkatársa, majd fel. szerkesztője, 1915-ben a *P. Hírl.* fel. szerkesztője lett. A nemzeti ellenállás korában az ellenzéki sajtómozgalmak egyik irányítója volt. Titkára, utóbb elnöke volt a Magyarorsz. Hírlapírók Nyugdíjintézetének s elnöke a m. országgyűlés hírlaptudósítói szindikátusának.

MERENYI LAJOS, ny. szfv. polg. isk. tanár, szül. Budapesten 1884-ben, megh. u. o. 1936 ápr. 27-én. Mint sportíró, az embersporttal és a lóversennyel foglalkozott; évekig sakkrovatvezetője volt a *Nemz. Újság*-nak.

NÉMETH ZOLTAN, hírlapíró, szül. Nagykanizsán 1871-ben, megh. Budapesten 1936 június 10-én. 1903 óta írt cikkeket főleg mezőgazd. lapokba.

PASZTOR EDE, hírlapíró, szül. Nagyváradon 1874-ben, megh. u. o. 1936 július 14-én. — 1900—1907-ig a *Nagyváradai Napló* b. munkatársa, 1907 II. 11-től haláláig a *Nagyváradai Friss Újság* szerkesztője volt.

PAZMANDY DÉNES (szomori és somodori), hírlapíró, szül. Kömlődön (Komárom vm.) 1848 július 10-én, megh. Budapesten, a Sz. László kórházban 1936 április 22-én. Hasonnevű édesatyja az 1848/9. képviselőház elnöke volt Középszkoláit a budapesti ref. főgimnáziumban, a jogot Berlinben és Párisban végezte. Hazatérve, 1872-ben rövid időre a közös hadügyminisztérium szolgálatában állott. 1878-ban radikális szabadelvű programmal a körmendi kerület országgyűlési képviselője lett. Az 1881/84. ciklusban ugyanezt a kerületet, az 1887/96. ciklusokon pedig az olaszliszka, majd a zalaegerszegi kerületet képviselte függetlenségi programmal. Ugron Gábor mellett vezetője volt annak a függetlenségi csoportnak, amely a hármas szövetségtől való elszakadást propagálta úgy a bel-, mint a külföldön. Tagja volt az interparlamentáris uniónak s a m. államiság ismertetése céljából számos francia és angol nyelvű cikket és tanulmányt írt. Az 1914/8. háború első napjaiban, mivel éppen akkor érkezett vissza Belgrádból, rövid időre lecsukták. 1919-ben a szegedi kormány megbízásából Párisban Magyarország delegáltja volt s e minőségben 11 hónapig képviselte Magyarországot. — Hírlapírói működését 1867-ben kezdte a *Hon*-ba írt külföldi leveleivel. 1871 dec.-tól 1871 márc. 17-ig szerk. és kiadta a *Delejtű* c. politikai napilapot, majd 1872 márc. 19-től május 9-ig ennek folytatását a *Haladás*-t. Élete utolsó éveiben a *Mai Nap* főmunkatársa volt s szinte haláláig írta az Aprópénz c. rovatot. Kéziratban: Egyik olyan, mint a másik. Vígi. 1 felv. Narrey után franciából (bemut. Nemz. Szính. 1869 jún. 11.).

REZBANYAY JÓZSEF, dr. theol. et. jur. canon., kanonok, a Sz. István Akad. r. tagja, szül. Pakson (Tolna vm.) 1860 január 20-án, megh. Egerben 1936 május 4-én. — Cikkei, költeményei és egyh. beszédei 1878 óta budapesti és pécsi lapokban és folyóiratokban. — Alkalmi költeményei és egyéb irod. jellegű munkái: *Mennyei hangok*. Wien, 1880. — *Karácsonyi oratórium*. Pécs, 1887. — *Mennyegzői dal*. U. o., 1889. — *A pécsi románstíliu bazilika*. Klny. a M. Sionból. Esztergom, 1891. — *Névnepre*. Pécs, 1894. — *Magyarországi Sz.*

Margit, Skótország királynéja. Bp. 1896. — *Ave Maria.* (Költemény). Pécs, 1896. — *Magyarok éneke.* U. o., 1896. — *Hat szentbeszéd... a női erényekről.* Klny. a Borromaeusból. Győr, 1897. — *Üdvözlégly Mária.* Hét szentbeszéd. Klny. a Hitszónokl. Folyóiratból. Bp., 1897. — *Üdvözlét,* (Vers). Pécs, 1897. — *Salve Regina.* Öt szentbeszéd. Klny. a Hitszónok Folyóiratból. Pécs, 1899. — *Üdvözlégly.* (Költem. a paksi templom felszentelésére). U. o., 1900. — *Az egyh. szónoklat kézikönyve.* U. o., 1904. — *Az egyh. szónoklat egyetemes története.* U. o., 1904/8. (3 köt.) — *Bölcsészeti erkölcsstan.* Pécs, 1917.

SÓLYOM ANDOR, ítélőtáblai elnök, szül. Aradon 1866 május 25 én, megh. Budapesten 1936 április 23-án. Előbb az igazságügyi minisztériumban szolgált, ahonnan mint min. tan. 1916-ban a temesvári, 1920-ban a győri ítélőtábla élére került. Fiatal jogász korában b. munkatársa volt az *Aradi Közl.*-nek. Politikai befolyás az elbeszélő költészetre c. e lapba írt cikkét a *M. Allam* (1886 : 78. sz.) is átvette. Később kizárólag a jogi irodalmat művelte.

SURÁNYI MIKLÓS, hírlapíró, a Kisfaludy és Petőfi Társ. r. tagja, szül. Felsőmindszenti (Baranya vm.) 1882 február 16-án, megh. Budapesten a Szieszta-szatóriumban 1936 június 20-ára virradó éjjel szervi szívbjaj és asztma következtében. Atyja gazdatiszt volt, aki a pécsi cisztercita gimnáziumban neveltette. Jogi tanulmányait Révai n. lexikona szerint Pécsen, a Nemz. Újs. nekrológja szerint pedig Budapesten végezte. Annyi bizonyos, hogy előttem ismert első versét Pécsről keltezve közölte az *Egyetemi Lapok* (1902). 1903., mint a *Magyarország* parlamenti tudósítója már a fővárosban tartózkodott, ahonnan 1908-ban vármegyei alleveltárossá választatván meg, Máramarosszigetre költözött. Itt 1909 január végén a *Máramaros* szerkesztője lett. 1919-ben a vármegye megszállása után mint főlevéltárnok elhagyta állását s Budapestre költözvén, itt nagy publicisztikai és irodalmi működést fejtett ki, egy ideig mint a *Nemz. Újs.* főmunkatársa. A Petőfi Társ. 1917-ben, a Kisfaludy Társ. pedig 1922-ben választotta tagjai sorába. Évekig elnöke volt a pécsi Janus Pannonius Társaságnak. Szépirodalmi műveken kívül vezércikkeket, újságrónikákat és kritikákat is írt. — Munkái: *A trianoni páva.* Reg. Bp., 1916. — *A szent hegy.* Tört. reg. U. o., 1917. — *Floriche.* Elbek. U. o., 1918. — *Az örvény.* Reg. U. o., 1918. — *Kantate.* Reg. U. o., 1918 — *Domoszlay László.* Reg. U. o., 1920. — *A mester.* Reg. U. o. 1921. — *A gyujtogató.* Valóság és költészet. Reg. U. o., 1922. — *A mindenható asszony.* Reg. U. o., 1923. — *Nagy István.* Tanulm. U. o., 1923. — *A nápolyi asszony.* Tört. reg. U. o., 1924. (2. köt.) — *Eliziumi mezőkön.* Irod. tanulm. U. o., 1924 (Böv. kiadása: Tómeq és lángész c. U. o., [1932]). — *Kán és Abel.* U. o., 1924. — *A halhatatlan ember.* Dráma. U. o., 1925. (Bemut. bpi Nemz. Szính., 1925; A nápolyi asszony c. regényének egy epizódjából készült). — *A vtözön.* Reg. (Milliók Könyve. 137.) U. o., [1925]. — *A szörnyeteg.* U. o., [1926]. — *Az ő fia.* (Koronás Regények. 59.) U. o., [1926]. — *Bethlen [István].* Történetpolitikai tanulmány. U. o., [1927]. — *Es még sem véletlen.* U. o., 1927. — *Noé bárkája.* (M. Író mesterek.) U. o., 1928. — *A csodavárók.* U. o., 1930. (2 köt.) — *A fanfare és egyéb elbek.* (M. Kt. 1139/41.) U. o., [1930]. — *A lavina.* U. o., [1932]. — *Dávid és Góliát.* Reg. U. o., 1933. — *A lelked a tied...* Levelek a hűszévesekhez. U. o., 1934. — *Egyedül vagyunk.* Reg. U. o., [1936.] (3 köt.) — Az aranybástya c. színművével elnyerte a M. Tud. Akadémia Voinich-érmét.

SZALAY VENCEL, hírlapíró, megh. Budapesten 1936 május 8-án 38 éves korában. A *Színházi Élet* munkatársa volt.

SZEMZŐ AGLAJA (kamjonkai), cs. és kir. csillagkeresztes hölgy, megh. Budapesten 1936 június 9-én. — Eredeti és fordított tárcái az *Alkotmány*-ban (1903/5, 1909).

SZMRECSÁNYI MIKLÓS (szmrecsáni), dr. jur. ny. c. min. tanácsos, szül. Sárosdarócon 1854 január 19-én, megh. Budapesten 1936 május 31-én. Mint az Orsz. M. Képzőművészeti Társulat titkárának nagy része volt abban, hogy 1896-ra a városligeti új Múcsarnok fölépült. 1895—99. mint osztálytanácsos ő volt a vallás- és közokt. minisztériumban a művészeti osztály vezetője. 1899 elején Egerbe költözött, ahol újra rendezte az érseki liceumi képtárt és múzeumot. 1889 óta öb b műtörténeti és művészetpolitikai cikke jelent meg a napilapokban és folyóiratokban.

SZÖLLÖSY OSZKAR, dr. jur. ny. min. tanácsos, szül. Sátoraljaújhelyen 1874-ben, megh. Budapesten 1936 június 2-án. Börtönügyi szakíró volt. Talán az ő ifjúsági művei: *A mi Gázsínek*. Egy gyermek életéből. Bp., (1897.) — *Verőfényben*. Képek a gyermekvilágból. (Vrsben.) U. o., 1904.

TABORI EMIL, színész, megh. Budapesten 1936 május 1-én 62 éves korában. Tizenkét évig tagja volt Krecsányi Ignác temesvár-budai társulatának, majd a budapesti Folies Caprices-ben s ennek megszűnte után osztrák, németországi és hazai vidéki színpadokon lépett fel. Legutoljára a budapesti Komédiában szerepelt. — Több tárcája aradi és nagyvárad lapokban. Eredeti és fordított színművei: A góbé, Vígj. 1 felv. (dicséretet nyert a Vígszính. 1896 pályázatán); Hol a cica? Operett 3 felv. Karl Ziehrer zenéjére írta Alexander Engel és Julius Horst. Ford. (Bemut. Városligeti Színikör 1905. VIII. i.); A razzia. Főv. életkép 4 képben. Fromm zenéjére írta Gustav Neihardt. Ford. (u. o. 1905. IX. 16.); Toubuisson úr házassága. Boh. 3 felv. Irta Georg Lehfeld. Ford. (Budai Színikör 1906. V. 10.); A fekete tenorista. Operett 4 képben. Auguste Léon zenéjére írta Bouvier és M. Tonnery. Ford. (U. o. 1906. V. 24.); Doktor Gyökér. Boh. 1 felv. (Park-Szính. 1906. VI. 3.); A vigadó özvegy. Parodisztikus operett 3 felv. Hetényi Albert zenéjére írta Újvári Károllyal. (Budai Színikör 1907. VII. 25.); Le a férfiakkal! Boh. 3 felv. Irta Engel és Horst. Ford. (U. o. 1908. V. 14.); A stréberek. Boh. 3 felv. Irta Engel és Neihardt. Ford. (U. o. 1908. V. 29.); Komédiások. Operett 3 felv. Milöcker zenéjére írta Bruno Jacobsohn és Franz Wagner. Ford. (U. o. 1908. VI. 28.); A kedélyes paraszt. Operett 3 felv. Leo Fall zenéjére írta Viktor Leon. Ford. Révész Ferencsel. (U. o. 1909. VI. 25.); Nők kedvence. Boh. 3 felv. Irta Engel és Horst. Ford. (U. o. 1909. VII. 20.); Az indiai nábob. Operett 3 felv. Jenbach Béla zenéjével. Irta Felix Albini. Ford. (U. o. 1910. VII. 2.); A mintaasszonyok. Operett 3 felv. Franz Werther zenéjével. Mikszáth Kálmán A szelistyei asszonyok c. elbeszélése nyomán írta Paul Hübl és Martin J. Quedfeldt. Ford. (U. o. 1912. V. 17.); Kozáklakodalom. Operett 3 felv. Turry Peregrin zenéjére írta Orbán Dezsővel. (U. o. 1913. VIII. 8.); Málcsi mozgósít. Operett 3 felv. Virányi Jenő zenéjére írta Vágó Gézával. (Bpi Szính. 1915. VIII. 17.); Négy a kislány. Operett 3 felv. Barna Izsó zenéjére írta u. avval. (Budai Színikör 1916. VIII. 11.); Táncos Tarr Veronika. Színmű 1 felv. (Andrássy-úti Szính. 1924. III. 13.); stb.

TATAR BALAZS, c. kir. tanker. főigazgató, szül. Phtrügyön (Szabolcs vm.) 1871-ben, megh. Gyulán 1936 április végén. 1897—1919. a nagyszalontai közs. gimn. igazgatója volt. — Programmértekezése a gimn. értesítőjében (1901. Aesthetikai nevelés középiskoláinkban).

TÓTH JÓZSEF, dr. theol., nagyprépost, szül. Sorkiuúfaluban (Vas vm.) 1863 október 1-én, megh. Szombathelyen 1936 június 16-án. — Minket érdeklő cikke: Szombathelyi Újs. (1900 : 18. sz. Vörösmarty költészete, kül. tek. annak valláserkölcsi elemeire). — Munkája: *Szentbeszéd Sz. Istrván ünnepére*. Szombathely, (1905).

TÖRS KÁLMÁN, ny. min. számvevőségi főtanácsos, megh. Budapesten 1936 május 13-án 56 éves korában. A hasonló nevű író és országgyűlési képviselő fia. Több lap riportere volt; évekig szerk. a *M. Orsz. Tudósttő-t* és a *Közgazd. Ertesitő-t*.

VIRAAĞ (JANKULA) BÉLA, hírlapíró, szül. Kotesiczen (Trencsén vm.) 1863 október 19-én, megh. Budapesten 1936 június 9-én. Hírlapírói pályáját 1884-ben az *Ország-Világ*-nál kezdte. 1892-ben Puskás Tivadarral életbeléptette Budapesten a *Telefon Hírmondó-t*, amelytől 1897-ben vált meg. Ekkor a *Fővárosi Lapok* kötelekébe lépett, amelynek április 18-tól 1902 április 6-ig több megszakítással szerkesztője volt. Ekkor alapította meg a *Budai Napló-t*, amelyet haláláig szerkesztett. Számos verso és novellája van különböző fővárosi napi és heti lapokban, így *A Hét*-ben, *M. Géníusz*-ban, *M. Szemlé*-ben. — Főbb munkái: *Egy év története*. Versekben. Bp., 1891. — *A rózsák betege és egyéb történetek*. U. o., 1891. — *Románok*. U. o., é. n. — *Afrikai királyság*. Társadalmi reg. U. o., 1898. (2. köt.) — *A trón bolondja*. Társ. reg. U. o., 1907. (Viraagh Béla néven; először Kép. Családi Lapok, 1905).

WELTNER JAKAB, aeztaloslegény, országgyűlési képviselő, szül. Budapesten 1873-ban, megh. u. o. 1936 április 18-án. Egy ideig szerkesztője volt a *Famunkások Szaklapjának*, majd 1918 nov. 2-ától 1919 márc. 24-ig fel. szerkesztője a *Népszavá*-nak, amelybe 1897 óta dolgozott. A Károlyi Mihály-féle népköztársaság idejében elnöke volt az újságírók szakszervezetének, 1919 ápr. 21-én pedig e szakszervezet végrehajtó bizottságának lett tagja. A kommün bukása után külföldre költözött s öt évig Bécsben, Prágában és Amerikában élt. Visszatérése után a szociáldemokrata párt kívánságára ismét szerkesztője lett a *Népszavá*-nak. 1931 óta tagja volt az országgyűlési képviselőházának. Számos politikai beszéde, röpirata s egyéb munkája jelent meg önállóan, továbbá a *Népszava*, *Munkástügyi Szemle* és a *Szocializmus* hasábjain. Emellett lefordította Kautsky, Lissagauraj és Marx több munkáját. — Minket közelebbről érdeklő cikke a *XX. Század*-ban (1912. Az írói becsület).

WOLFF KAROLY (1915-től németprónai), m. kir. titkos tan., a főudvarnagyi bíróság ny. elnöke, országgyűlési képviselő, szül. Érsekújvárt 1874 október 1-én, megh. Csupakon, 1936 július 23-án hajnali 3 órakor, agyvérzés következtében. A gimnáziumot Trencsénben, a jogot Pozsonyban, Budapesten, Lipcsében, Hallében és Berlinben elvégezván, igazságügyi pályára lépett. 1901-ben került Bécsbe a főudvarnagyi hivatalhoz fogalmazónak, 1906-ban pedig osztálytanácsossá nevezték ki a közös külügyminisztériumba. 1909-ben, amikor a m. kir. főudvarnagyi bíróságot föllállították, ő lett annak első elnöke. A bolsevizmus bukása után hozzálátott a főváros keresztény társadalmának megszervezéséhez s megteremtette az Egyesült Keresztény Ligát, melynek ügy-

vezető elnöke lett. 1922 óta tagja volt a nemzet-, illetve az országgyűlésnek s egyik vezére lett a Keresztény Gazdasági és Szociális Pártnak. Mint a Keresztény Községi Párt vezérének, nagy része volt a fővárosi forradalmak utáni reorganizálásában. Gyűjtő erejű politikai szónok volt. — 1888—1898. számos verse, novellája és tárcája is megjelent az *Ersekújvár és Vidéke*, a *Zsolna és Vidéke*, a *Nyugatmagyarországi Híradó* és a *Fővárosi Lapok* hasábjain. Ekkor írásain még a wolffenaui előnevet használta.

ZOMBORY EMIL, ny. főispán megh. Budapesten 1936 április 25-én 65. évében. Ökörmezei főszolgabíró, majd az 1914/18. háború vége felé Máramaros vm. kormánybiztos főispánja volt. — Jogügvi dolgozatok mellett néhány tárcája is megjelent; pl. *Debrecen* (1893).

ZSIGMOND JÁNOS. ny. kegyesr. pap-tanár, szül. Szekszárdon 1865 november 30-án, megh. Veszprémben 1935 április 12-én. — Mint a Veszprém vm. M. Közművelődési Egyesület főjegyzője, szerk. az egyesület naptárát. Útirajzai: *Afrika partjairól*. Veszprém, 1902. — *Görög földön*. U. o., 1905. — *Angliai emlékek*. U. o., 1909. — *Az Alpések között*. U. o., 1910. — *Skandináviai emlékek*. U. o., 1911. — *Oroszország*. U. o., 1912. — *Hollandia*. U. o., 1913. — Színműve: *Asszonyparancs*. Vígj. 1 felv. Franciából szabadon. (Legényegyesületi Színműtár, 10.) U. o., 1906. G. P.

Új könyvek.

Verses művek.

- Csuka Zoltán: Válogatott versek. (1925—1935) Juhász Géza bevezetőjével. Debrecen, 1936. 128 l. Ady-Társaság kiadása. (Budapest. Bethlen Gábor rt. bizománya.)
- Harsányi Lajos: Túlvilági ballada. Molnár C. Pál f. fametszetével. Budapest, 1936. 32 l. Vigilia-kiadás.
- Reményik Sándor: Romon virág. H. és é. n. (Budapest, 1936.) 250 l. Révai-kiadás.
- Lenau verseiből. Ford.: Havas István. Budapest, 1936. 100 l. Singer és Wolfner.

Elbeszélő művek.

- Márai Sándor: Napnyugati őrzár. Egy utazás regénye. H. és é. n. (Budapest, 1936.) 226 l. Révai-kiadás.
- Kodolányi János: A vas fiai. H. és é. n. (Budapest, 1936.) I. 359, II. 355 l. Athenaeum-kiadás.
- Nyíró József: Uz Bence. H. és é. n. (Budapest, 1936.) Révai-kiadás. 265 l.
- Hegyaljai Kiss Géza: A tiszabecsi galambok. Budapest, 1934. 16 l. (Missziós füzetek, 44. sz.)
- Hegyaljai Kiss Géza: Két karácsonyest. Budapest, 16 l. (Missziós füzetek, 61. sz.)

Felelős szerkesztő és felelős kiadó: Baros Gyula, Budapest X., Család-u. 17. 24.517. — Királyi Magyar Egyetemi Nyomda Budapest. (F.: Thiering Richárd.)